

LAISVĖ-LIBERTY

Vienintelis lietuvių kalboje
dienraštis Rytinėse Valstijose

Dalis Queens apskrityje (N. Y.) \$11.00
Kanadoje 11.00
Kitur užsienyje 15.00
Metam prenumerata:
Jungtinėse Valstijose 10.00
Pavienio egzempl. kainą 5 centai

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ-LIBERTY

The Only Lithuanian daily in
Eastern States

110-12 Atlantic Avenue
Richmond Hill 19, N. Y.
Telephone Virginia 9-1827
PRICE 5c A COPY

No. 193

Richmond Hill 19, N. Y., Penktadienis, Spalio (Oct.), 4, 1957

METAI 47-11

KRISLAI

Trūkumai čia ir ten.
Prieš 17 metų.
Argi nebus galo
plepėjimui?
Teorija, ne dogma.
Palanga!

Rašo A. Bimba

Prasideda mokslo metai ir pasikartoja senoji pasaka: stoka mokyklų, stoka mokytojų!

Pastebėjau, kad panešiai skundžiamasi ir Kinijos Liaudies Respublikoje. Tenai, sa- lo, 70 milijonų žmonių moko- si, bet kur kas daugiau galė- ti mokytis, jeigu būtų pakan- kamai mokyklų ir mokytojų!

Kinijoje trūkumai turi pa- tesinimą. Šalis neseniai iš po- revoliucijos. Šalis buvo labai atsilikusi. Į aštuonerius metus prisistatyti pakankamai mo- kyklų ir prisiruošti pakanka- mai mokytojų buvo neįmana- ma.

Bet kur pasiteisinimas pas mus, čia, Amerikoje?! Nėra jokio. Tik apsilaidimas ir ne- paįsytas jauniosios kartos.

Stambiojo N. Y. Timeso di- čiulės armijos koresponden- tų galva skaitomas Mr. Res- ton. Jis dabar randasi Tarybų Sąjungoje, Maskvoje.

Jis rašo, kad jis toje pačio- je Maskvoje buvo 1943 me- čais, kai hitlerinės gajos bel- dios į Maskvos vartus.

Koks, sako, didelis skirtu- mas!

Tada prieš septyniolika me- tų, visur siautėjo mirties pa- vojai. O šiandien toji pati Maskva juda, auga, kyla, stiprėja, kupina vilties ir pa- sitikėjimo didele, šviesia at- eitimi!

Skaitant Restono prisimini- mus apie 1943 metus, man prisiminė mano apsilankymas Lietuvoje 1945 metų paba- goje. Koks tai buvo baisus karo palikimo vaizdas! Mies- tai sugriauti, žmonės nuvar- ginti, visko stokavo!

Dabar Lietuvos spaudoje skaitau apie milžinišką pro- gresą. Lietuva — nebe ta, ir kyla mintis: kaip būtų idomu tuos pasikeitimus savo akimis pamatyti!

Per keletą mėnesių Londo- ne diplomatai kalbėjo ir de- batavo apie nusiginklavimą. Planų ir projektų buvo iškep- ta aiš.

Dabar tie patys debatai perkelti į Jungtinių Tautų asamblėją. Argi nebus galo lo plepėjimui? Argi tie diplo- matai nebus liaudies privers- ti rimtai pagalvoti apie nusi- ginklavimą?!

"Daily Workeryje" pradė- jo eiti įžymaus marksistinio teoretiko Aleksandro Bittel- mano straipsniai teorijos nu- švietimui mūsų laikais. Žada būti įdomūs straipsniai.

Jau pačiame pirmutiniame savo straipsnyje Bittelmanas nurodinėja, kad marksistinė teorija nėra dogma. Ji kinta ir turi keistis su kintančiomis sąlygomis.

Kurie tebegalvoja taip, kaip galvojo prieš keletą de- šėtku metų, nieko nepamiršo ir nieko neįmoko. Iš teorijos jie pasidaro dogmą, kaip ka-

Ar rasistams po viso ko pasiseks išstumti negrus iš mokyklos?-- Padėtis Arkanse ir vėl blogėja

Little Rock. — Padėtis Arkanso Central High vi- durinėje mokykloje vėl pablogėjo. Ištraukus fede- ralinės armijos parašutis- tus iš mokyklos apsaugos ir pastacius jų vieton na- cionalinės gvardijos ka- reivius (nors ir jie dabar po federaline kontrole), ra- sistai padrasėjo. Pačioje mokykloje du negrai jau- nuoliai buvo spardomi, vai- komi po visą mokyklą ir ki- taip terorizuojami. Gauja baltų mokinių išmušė kny- gas iš dviejų negrų jaunu- lių rankų, o kuomet jie ban- dė pakelti knygas nuo grindų, juos spardė. Po ne- kurio laiko įsimašė vienas mokytojas ir juos apgynė. Paskui kareiviai mokyk- los koridoriuose pradėjo stropiau saugoti negrus.

Parašutistai dar tebesi-

randa Little Rocke, stovyk- loje netoli mokyklos. NAA- CP sako, kad būtų gerai, jeigu parašutistai vėl per- imtų sargybos pareigas.

Faubusas vis kiršina

Rasistinis gub. Faubus dar vis kiršina. Jis sako, kad jis jokių būdu nenaus- dos nacionalinę gvardiją, kad apsaugoti negrų moki- nių teises, jeigu nacionali- nę gvardiją vėl būtų padė- ta po jo kontrole. Jis dar vis sako, kad būtų geriau- sia, jeigu negrai mokiniai grįžtų "į savo negrišką mo- kyklą".

Devynių negrų mokinių tėvai dabar vėl susirūpi- ne. Išgirdę, kad jų vaikus vėl terorizuoja, jie pradėjo svarstyti, ar leisti vaikus lankyti mokyklą, kur jiems gresia pavojus. NA-

ACP atstovai įtikino tė- vus, kad verta dar paban- dyti.

Tuo tarpu Central High mokyklos direktorius J. W. Matthews išpėjo rasistinius baltus mokinius, kad jie bus pašalinti iš mokyklos, jeigu bandys terorizuoti negrus mokinius arba boi- kotuos mokyklą.

Brighton, Anglija. — Dar- bo partija savo suvažiavime priėmė rezoliuciją, kad par- tija stos ne už pramonės nacionalizavimą, o už "laip- snišką akcijų (šėrų) įspir- kimą" — valdžia, darbie- čiams atėjus prie vairo, laipsniškai išpinks pramo- nės akcijas.

Pieno kainos New Yorko apylinkėje padidėjo puse cen- te kvortai.

Vengrų ministras davė interviu Amerikos žurnalistui; pareikė, kad gal išleis kard. Mindszen- ty

Budapeštas. — Veikian- tysis Vengrijos premjeras Ferenc Munnich, kuris eina premjero pareigas, tuo tar- pu, kai Kadaras vieši Kini- joje, priėmė New York "Times" korespondentą Sa- lisbury.

Munnich davė suprasti, kad Vengrijos valdžia yra pasirengusi išleisti iš šalies kardinalą Mindszen- ty, jeigu tuo reikalu bus susitarta. Kaip žinia, kard. Mindszen- ty jau beveik metai randa- si Amerikos ambasadoje Budapešte. Jis ten prisig- laudė po to, kaip sukili- mas pasibaigė. Paskutinė-

mis sukilimo dienomis Min- dszen- ty buvo pradėjęs vai- dinti svarbią rolę jo vado- vavime.

Munnich taipgi kalbėjo "Times" korespondentui a- pie santykius tarp Ameri- kos ir Vengrijos. Jis sakė, kad santykiai negali būti geri, kol Amerikos valdžia laikosi nuomonės, kad ji turi teisę kištis į vidujinius Vengrijos reikalus. "Mums nepatinka daug kas, kas vyksta jūsų šalyje, pavyz- diui, Little Rock įvykiai", sakė Munnich, "bet mes ne- simašome į jūsų reikalus, kaip tai jūs darote į mūsų".

Saudi-Arabijos delegatas sakė Jungtinėms Tautoms, kad niekas neturi teisės kaltinti Siriją

Jungtinės Tautos. — Sau- di-Arabijos delegatas A. Su- kairy pasakė kalbą, kuri gerokai nustebyno visus ir labai įerzino Vakarus. Ke- lios savaitės atgal atrodė, kad Saudi-Arabija kartu su Jordanu ir Iraku bei Li- banu išsirikiuoja į pro- va- karietiską frontą prieš Si- riją ir Egiptą. Amerika bandė įtikinti tų arabišku šalių valdovus, kad jie smerktų Siriją kaip "Sovie- tų satelitą".

Bet dabar Saudi-Arabi- jos delegatas pareiškė kaip tik priešingas mintis. Jis sakė, kad niekas neturi teisės kaltinti Siriją, kad ji turi teisę pirkti ginklus Tarybų Sąjungoje kaip ir kitur, kad tai yra grynai vidujinis jos reikalas.

Arabijos delegatas sakė, kad Dulleso iškeltas skun-

das prieš Siriją buvo ne- pamatuotas, tik maišymasis į vidujinius Sirijos reikalus.

Sukairy apsislojo ir prie Izraelio klausimo. Jis sa- kė, kad Izraelis yra "vie- na didžiulė koncentracijos stovykla".

Nauji įrengimai linų apdirbimo pramonėi

Rokiškio rajono Panemu- nėlio linų apdirbimo fabrike pirmą kartą respublikoje pastatytas naujas didelio gamybinio pajėgumo myni- mo-brukimo agregatas MT-100-L, gautas iš Oriolo ga- myklos "Tekmas".

Tokius pat agregatus taip pat gavo Biržų, Eiši- kių rajono Valkininkų, Kapsuko ir Kudirkos Nau- miesčio linų fabrikai.

Vėliausios Pasaulio naujienos

Little Rock. — Parašu- tistų divizijos kareiviai vėl pastatyti sargybon prie Central High mokyklos ir pačios mokyklos korido- riuose, pakeičiant naciona- linės gvardijos vietinius karius, kurie nesugebėjo arba nenorėjo palaikyti tvarką taip, kaip federali- niai kariai.

Eisenhoweris tuo tarpu Washingtono padarė pa- reiškimą, kuris skaitomas kaip ir išpėjimu rasisti- niams gaivalams Pietuose. Jis sakė, kad federalinė valdžia užtikrins, kad fe- deralinių teismų įsakymai nebus laužomi jokioje kra- to dalyje.

Little Rocke rasistiniai nusiteikę mokiniai, vyres- nių akstinami, planavo ket- virtadienį neiti į pamokas. Kiek prisidėjo prie boiko- to, dar nebuvo žinoma laik- raščiui einant spaudon.

San Marino. — Dar koks šimtas darbininkų apsigin- klavo ir palaiko tvarką šio- je mažiukėje respublikoje, bet reaktiniai sukilėliai dar laikosi užsibarikadavę ke- liuose namuose ir skelbia esą "valdžia". Jokių susi- šaudymų dar nebuvo. Res- publikos policija esanti "neutrālė". Bet iš viso at- rodo, kad iš reaktininkų pučo nieko neišėjo. Liaudies jėgos kontroliuoja San Ma- rino.

New Yorkas. — Azijos influencos ("flu") epidemija jau siaučia New Yor- ke. Serga apie 150,000 mo- kinių, 3,000 mokytojų. Epi- demija labiausiai palietė mokyklas, bet serga ir de- šimtys tūkstančių suaugu- sių. Bellevue ligoninėje randasi apie 1,000 flu ligo- nių. Dauguma sergančių serga lengva tos ligos for- ma — karštis, siekias arti 103 laipsnius, nupuola po- dviejų dienų. Sveikatos pa- reigūnai ragina visus, ku- rie apserga, tuojau gulti lovon ir susisiekti su savo daktaru.

Gromyko-Dulles pasitarimai ši šeštadienį čia

Jungtinės Tautos. — Ši šeštadienį Dulles ir Gro- myko praleis dieną kartu — ves neformalius pasita- rimus įvairiais klausimais. Tai bus pirmas Dulleso ir Gromyko pasitarimas po to, kaip Gromyko grįžo už- sienio reikalų ministerijos vadovybėn.

Atmetė vadų kritiką vežikų suvažiavime; Jim Hoffa laimėsias

Miami Beach. — Jau da- rosi aišku, kad vežikų-tym- sterių unijos suvažiavime Hoffos ir jo sebrų šalinin- kai turi daugumą. Suvažia- vimas didele dauguma nuta- rė atvesti AFL-CIO pildo- mosios tarybos iškeltą kri- tiką prieš Hoffą ir kelis kitus aukštus tymsterių va- dus. Kaip žinia, AFL-CIO etinio praktikavimo komi- tetas pasmerkė pasitrau- kiantį prezidentą Becką, prezidentinį kandidatą Ho- ffą ir kelis kitus vežikų u- nijos vadus kaip bendra- darbiaujančius su padugnių suktiniais elementais. AFL- CIO davė vežikams mėnesį laiko, kad apsisvalytų — ki- taip unija bus išmesta iš AFL-CIO.

Bet bent ligšiolinė suva- žiavimo eiga rodo, kad u- nija nepaklausys AFL-CIO.

Batistos policija suėmė penkis komunistų veikėjus, atidengusi slapta Komunistų part. spaustuve

Havana. — Batistos po- licija suėmė penkis asme- nis, kurie, sako ji, yra ne- legališkos Komunistų par- tijos lyderiai. Suimtųjų tar- pe randasi L. S. Prieto, ko- munistinės jaunimo sąjun- gos vadovas.

Viename name Cerro priemiestyje, sako policija,

Gyvenimas Lietuvoje

Mūsų korespondento

Iš užtvindymo zonos į naujas gyvenvietes

Kaunas pastacius Kau- no HES ir užtvėnkus Ne- muną, susidarys didesnė kaip 65 kvadratinį kilo- metrų ploto vandens sau- ma — karštis, siekias arti 103 laipsnius, nupuola po- dviejų dienų. Sveikatos pa- reigūnai ragina visus, ku- rie apserga, tuojau gulti lovon ir susisiekti su savo daktaru.

Iš užtvindymo zonos pir- mieji pradėjo keltis Kauno rojono kolūkiečiai. Jiems apmokama už pastatus, so- dus, apdengiamos persikė- limo išlaidos. Naujose gy- venvietėse namus statosi kolūkiečiai Randis, Barkau- skienė, Morkevičienė ir daug kitų. Vien tik šie- met naujose kolūkių gy- venvietėse įsikurs apie 70

apie keturi penktadaliai iš 1,900 delegatų balsavo už AFL-CIO iškeltos kriti- kos atmetimą. Už atmetimą balsavo ne tik tiesioginiai Hoffos šalininkai, bet ir kelios kitos grupės. Jos sto- ja prieš Hoffą, bet nori, kad unija susitvarkytų be AFL-CIO "intervencijos".

Po balsavimo Hoffa jau- tėsi labai patenkintas. Jis sakė, kad "džiugu, jog su- važiavimas davė suprasti AFL-CIO vadovybei, kad ji gali eiti po velniais", jis betgi sakė, kad patys tym- steriai neapleis AFL-CIO, nebent juos išmes.

Prieš pat rinkimus į uni- jos prezidentus trys opo- ziciniai kandidatai, Hic- key, Hagerty ir Lee, ban- dė susitarti dėl vieno kan- didato prieš Hoffą, bet tas jiems nepasisekė.

raista "slapta komunistų spaustuve, kurioje buvo spausdinamas žurnalas "Mella", aplinkraštis "Car- ta Semanal". Suimtųjų tar- pe randasi L. S. Prieto, ko- munistinės jaunimo sąjun- gos vadovas.

Batistos valdžia skelbia, kad egzistuoja ryšiai tarp komunistų ir Fidel Castro vadovaujamų sukilėlių ryt- nėje Kubos dalyje. Kiek ta- me tiesos, sako stebėtojai, sunku pasakyti. Pats Fidel Castro ir jo artimieji padė- jėjai nėra komunistai. Jie yra demokratų, nori pašal-inti Batistos diktatūrą, bet jie taipgi stoja ir prieš ko- munistą, sako jie. Ar ko- munistai tikrai bendradar- biauja su sukilėliais, nėra stiprių davinių, bet Batis- tos valdžia, žinoma, bando sudaryti įspūdį, kad tando opoziciniai judėjimai veikia kartu.

Frankfurtas. — Rusas pa- bėgėlis Chochlovas pasida- vė ligoninėn ir skelbė, kad "Sovietų agentai jį bandė nuuodyti". Bet dabar po analizu amerikiečių kari- nėje ligoninėje paaiškėjo, kad Chochlovas tik persi- valgė, persigėrė, ar kaip tai kitaip apsirgo, bet nuo- dų pas jį nerasta.

New Yorkas. — Federa- linis teismas ketvirtadienį pradėjo svarstyti R. Abelio bylą.

šeimų. Kitais metais van- dens saugyklos dugnas bus paruoštas užtvindymui.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisve, Inc.

Established April 5, 1911

Every day except Sundays, Mondays and Holidays

110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.

President CLEMENT BREADY; Sec.-Treasurer, WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	\$10.00	Canada and Brazil, per year	\$11.00
United States, per 6 months	\$6.00	Canada and Brazil, 6 months	\$6.50
Queens Co.	\$11.00 per year	Foreign countries, per year	\$15.00
Queens Co.	\$6.50 per six mos.	Foreign countries, 6 months	\$8.00

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.
under the Act of March 3, 1879

KAS TOLIAU?

PREZIDENTAS EISENHOWERIS tarėsi su keturiais pietinių valstijų gubernatoriais dėl padėties Little Rock, Arkansas.

Po to, kai federalinė valdžia pasiuntė kariuomenę į Little Rock, kad jį saugotų tvarką, kad devyni negrai moksleiviai būtų įleisti į Central High School, kitų pietinių valstijų gubernatoriai susirūpino. Jie susirūpino dėl to, kad ir pas juos viešpatuoja mokyklose segregacija, ir dar nėra žinių, kada ji ten bus pradėta naikinti, ir kaip jis bus pradėta naikinti.

Tuomet, kai federalinė kariuomenė, prezidento įsakymu, buvo pastatyta saugoti Central High School, vyko pietinių valstijų gubernatorių konferencija. Kilo ten baimė, susirūpinimas. Kas čia dabar bus, klausinėjo gubernatoriai, jeigu federalinė valdžia taip griežtai pradėjo kisti į valstijinius reikalus? Pagailo gubernatoriams ir Fabuso, kuriam buvo užduotas nemažas smūgis, pasiūniant į Little Rock federalinę kariuomenę.

Tuomet gubernatorių konferencija nutarė pasiųsti pas prezidentą savo delegaciją, kad ji lyg ir tarpininkautų tarp prezidento ir gub. Fabuso.

Na, ir to pasėkoje, spalio 1 d. Baltajame Name įvyko konferencija, kurioje dalyvavo prezidentas Eisenhoweris, Floridos valstijos gub. LeRoy Collins, North Carolina valstijos gub. Luther Hodges, Marylando valst. gub. Theodore McKleidin ir Tennessee valst. gub. Frank Clement.

Gubernatoriai sakė prezidentui, jog Faubus esąs pasiryžęs "palaikyti tvarką" Little Rock mieste, kad jis esąs pasiryžęs vykdyti federalinių teismų nuosprendžius, atkreiptus prieš segregaciją mokyklose.

Prezidentas sakė gubernatorių delegacijai, kad tuomet, kai Faubus duos užtikrinimą, jog palaikys tvarką, jog vykdys federalinių teismų nuosprendžius segregacijos klausimu, tai jis, prezidentas, ištrauks iš Little Rock federalinę kariuomenę ir tuo pačiu žygiu grąžins Arkansas valstijos miliciją gubernatoriaus vadovybėn. Bet iki tokio užtikrinimo padaryta nebus, federalinė kariuomenė bus palaikyta Arkansas valstijos sostinėje.

Paaikėjo, kad gub. Faubus sulaužė savo pažadą, duotą prezidentui, kai jiedu abudu tarėsi Newporte, R. I. Faubus tada žadėjo palaikyti tvarką, vykdyti federalinių teismų sprendimus, tačiau, grįžęs į namus, to pažado nesilaikė.

Taigi dabar kol kas nėra aišku, kas iš praėjusio antradienio pasitarimų įvyks: greit federalinė kariuomenė iš Little Rock bus ištraukta ar negreit?

NEGERAI!

600 MILIJONŲ kinų iškilmingai atžymėjo savo tautinę šventę — aštuonerių metų sukaktį nuo įsikūrimo Kinijos Liaudies Respublikos. Daugiau kaip 2,000 aukštųjų svečių iš kitų pasaulio kraštų buvo suvykę į Pekiną, Kinijos sostinę, dalyvauti ceremonijose.

Apie pusę milijono Pekino gyventojų paradavo miestą gatvėse.

Zodžiu, Liaudies Kinijoje įvyko didžiulis sąjudis, apie kurį buvo galima plačiai parašyti. Bet amerikinė spauda savo korespondentų dar vis neturi Liaudies Kinijoje, na, ir todėl amerikinių laikraščių puslapiuose tik trumpai apie tai prisiminta. Kai kurie pasiėmė žinėlę iš Reuters (britų) žinių agentūros, o kiti tenkinosi tuo, ką parašė korespondentai, sėdį Hong Kong saloje, esančioje pietinė Kinijos pasonėje.

Kodėl taip?

Todėl, kad amerikinių spaudos korespondentų Kinijoje dar vis nėra. O jų ten nėra vyriausiai dėl to, kad mūsų Valstybės departamentas dar vis nesuikalba su Kinijos vyriausybe dėl kinų korespondentų įsileidimo į Ameriką. Kinai sako: jei jūs neįsileisite mūsų spaudos korespondentų pas save, į Ameriką, tai mes neįsileisime jūsų korespondentų pas save, į Kiniją.

Visa tai sudaro painiavą. Reikėtų greičiau tuos klausimus išspręsti; reikėtų kinams įsileisti amerikinius korespondentus pas save, o amerikiečiams — kinų korespondentus pas mus.

PO PENKERIŲ METŲ

ELIZABETH GURLEY FLYNN, kandidatė į New Yorko miesto tarybą, spalio 1 d. buvo nukuski į Bostoną, kur ji sakė kalbą masiniame mitinge.

Ji sakė, kad per pastaruosius penkerius metus į mišką iš New Yorko miesto negalėjo išvykti laisvai. Kai vyko (pavyzdžiui, į kalėjimą W. Virginija valstijoje), ji vyko kaip "areštantė", valdžios agentų lydima. Elizabeth nuyko Bostonan padėti surinkti pinigų gynimui vietos veikėjų, kurių byla yra teisme. Bostoniečiai pasiryžo sukelti gynybai \$10,000.

Ten pat šį šviesi moteriškė-darbininkų klasės veikėja sakė, jog reikia viską daryti, kad ateityje nė vienas darbininkų veikėjas nebūtų teisiamas ir kalinamas,

Laiškas iš Lietuvos

KARAS IR POKARIS ALYTŲJ IR APYLINKĖJ

Rašo M. V.—s

MASINIS ŽYDŲ ŽUDYMAS

(Taša)
Po karo kol kas niekur nedirbau. Gaudavome korteles ir eidavome stovėti eilėse, kad gautumėm duonos.

Kartą aš, eidamas duonos, užgirdau mieste šūvių. Priėjęs miesto centrą pamaciau gatvėse gulintčius žmonių lavonus. Tai buvo žydai. Pamaciau gulint sužeistą žydą, mano pažįstamą Tabelčiką. Pamatęs mane, jis pradėjo prašyti pagalbos, nors lašelio vandens. Aš norėjau prie jo prieiti. Bet prie manęs prišoko policininkas ir pagrasino man. Sako: "Nebūk toks geras, nes ir pačiam gali taip būti." Jis parodė ant stulpo kabantį skelbimą. Aš jį perskaičiau. Jame buvo parašyta, kad žydams leidžiama laisvai vaikščioti mieste nuo 10 ryto iki 6 val. vakaro. Kurie išakymų nepaklausys, bus vietoje šaudomi. O žydai apie šį skelbimą nieko nežinojo ir anksti rytą išėjo į gatvę. Čia juos ir pradėjo šaudyti.

Vėliau gavomė žinių iš kaimo, kad ir ten vyksta teroras. Buvo šaudomi tie, kurie priklauso profsąjungai, kuriem Tarybų valdžia buvo žemės davusi, kurie buvo apylinkių pirmininkais arba kuo nors kitu. Bet užvis daugiausia kentėjo vargšai žydai. Juk ir išakymas, leidžiantis jiems vaikščioti tik nuo 10 val. iki 6 val., vertė juos baduoti. Nes iki 10 val. viskas iš krautuvų būdavo jau išpirkta.

Taip pat buvo išleistas išakymas, draudžiantis žydams vaikščioti šaligatvėmis. Jie turėjo vaikščioti pusę metro nuo šaligatvio, kad nesutrukdytų judėjimo kitiems žmonėms. Kad atskirti, kuris žydas, žydai turėdavo prisirišti prie karkyje ir užpakalyje šešiakampes žvaigždes.

Jei žydai šio išakymo nevykdė, būdavo mušami, be pasigalėjimo šaudomi. Prie šešiakampių žvaigždžių būdavo prisūta raidė "J". Iš to juos pažindavo ir žudydavo. O raidė "J" reiškia "Judas".

Praėjus 2 savaitėm išėjo dar vienas išakymas, niekinantis žydus. Iš Šėklio ir Kauno gatvių rajono buvo iškelti visi gyventojai ir ten suvaryti visi žydai. Iš ten jie neturėjo teisės niekur išeiti. Neklausantis būdavo šaudomi. Tas kvartalas, kuriame žydai gyveno, buvo vadinamas "getu". Žydų tuo metu Alytuje buvo apie tris tūkstančius. O vietos "gete" buvo nedaug ir nebuvo leidžiama žydams pristatyti jokių maisto produktų. Budeliai sako: "Žydai išgyvena visą amžių ir nesėja nei rugių, nei kviečių, o pyragą valgo, tai pragyvens ir dabar."

Tuo ir prasidėjo vargšų žydų kančios, kurios tęsėsi kelias savaites. Tik vėliau visi suprato, kokių tikslų žydus varė į "getą". Jei jie būtų gyvenę mieste, tai jų turtus būtų kas nors pasisavinę, o dabar, kai žydus sušaudė, tai jų visi turtai atiteko vokiečiams.

einant Smitho įstatymu. Pati Elizabeth Gurley Flynn nekaltai iškėlė trejus metus.

Kai kurie žydai mėgino pabėgti, bet mažai kam pavyko. Vieną kartą pamatėme, kad varo į mišką didelį būrį žydų šaudyti. Pasinaudami mišku priėjome višai arti, iš kur buvo gerai matyti, nes jie stovėjo nedidelėje aikštėje. Buvo labai šurpūs vaizdas. Jie buvo atvaryti iš kalėjimo kiemo. Visi išrengti, tik su trusikais. Kai kuriems buvo veidai kuo tai supiaustyti ar sukapti ir jie tiek nukankinti, kad kai kurie negalėjo stovėti, ypač maži vaikai, jie stovėjo susikibę po kelis. Pažintį juos buvo sunku, nes visi buvo kruvini ir labai nešvarūs. Iš visų pažinau tik seną Kreveciką, kuris buvo be plaukų, ir kalvį Puniškį, kuris buvo labai didelis, bet jie nebuvo panašūs į save.

Tik mums suradus gerą landynę pasislėpti, iš kur gerai matyti, prasidėjo šaudymo operacija. Iš didelės grupės ėmė po kokius 30 žmonių ir varė už kalnelio, kur buvo paruoštos duobės. Nuvaro į duobę ir pradeda šaudyti iš automatų. Vienam dviem minutėms kyla didelis ir šurpūs verksmas, panašus į vilkų staugimą, bet greitai nutyla, pereina į liūdną dejavimą. Tuo laiku šoka karo belaisviai ir juos suguldo ir apmeta žemėmis. O tuo laiku policininkai varo antras voras į mirties vietą, ir vėl tas pats kartojasi.

Mes galo nelaukėme, nes mums iš gailesčio pasidarė bloga.

Saudė žydus lietuviai policininkai, kurių buvo nemaža; vieni šaudė, kiti saugojo ir lazdomis mušė didžiąją grupę. Iš vokiečių buvo tik du su foto aparatais ir fotografavo.

Baigę šaudyti, budeliai, matyt, turėjo didelių vaišių, nes važiuo į miestą sunkvežimiu labai girti. Vienas iškrito iš sunkvežimio ir vietoj užsimušė.

Žydų šaudymo užbaigtą vėms padarė labai iškilmingas policininko laidotuves. Jas organizavo Alytaus parapijos klebonas. Jis pasakė labai ugningą kalbą, kad tas pareigūnas žuvo eidamas savo pareigas ir užsipelnė mūsų užuojautos ir dangaus karalystės. Kalbėdamas pats verkė ir ragino kitus verkėti. Bet žmonės visi išsigandusiais veidais stovėjo ir krimsdami lais tylėjo.

Iš viso Alytų j sušaudė apie 2,000 žmonių, nes varė ir iš valsčių — Merkinės, Jezno ir Seirijų.

KAIP ŽUDĖ BELAISVIUS

Po karo miestas buvo griuvėsiuose ir nebuvo kur gyventi. Mūsų kaimbarį užėmė finansų skyrius, o mus išvarė į kareivines gyventi.

Dalį kareivinių aptvėrė

aukšta tvora; ten buvo belaisvių stovykla, kur buvo kankinami daug tūkstančių žmonių badu. Liūdni vaizdai. Būdavo atveža ešeloną belaisvių, iš kiekvieno vagono išmeta negyvų iki 20 žmonių, kurie mirė badu vagonuose; ir dažnai matėsi, kad jau kitų apipiaustytį ir suvalgyti. Gyvus išvarė iš vagonų. Kurie nepaėina, tuos vietoj šaudė. Kaip skaudu žiūrėti, kuomet žmogus, labai silpnas būdamas, mato, kad jo draugas, dar silpnesnis, nudidelėje aikštėje. Buvo labai šurpūs vaizdas. Jie buvo atvaryti iš kalėjimo kiemo. Visi išrengti, tik su trusikais. Kai kuriems buvo veidai kuo tai supiaustyti ar sukapti ir jie tiek nukankinti, kad kai kurie negalėjo stovėti, ypač maži vaikai, jie stovėjo susikibę po kelis. Pažintį juos buvo sunku, nes visi buvo kruvini ir labai nešvarūs. Iš visų pažinau tik seną Kreveciką, kuris buvo be plaukų, ir kalvį Puniškį, kuris buvo labai didelis, bet jie nebuvo panašūs į save.

Nuo stoties iki lagerio nepilnas kilometras, bet kol belaisvius atvaro iki lagerio, tai kelyje šimtai jų žūsta. Vieni žūsta, kad nebegali toliau eiti, o kiti eidami pakelėję žolę rauna ir valgo, o pamatę vokiečius vietoj už tai juos nušauka. Šurpu žiūrėti, kai iškančiantas žmogus stveria sau žolės, bruka ir burną ir tuo pačiu momentu griūva nuo kulkos. O kitas, lyg protestuodamas, irgi griebia žolę, bet ir šis virsta pakirstas kulkomis. Taip ir nusėdavo krūvomis lavonų keliai nuo stoties iki lagerio.

Iš karto belaisvius niekas jokio maisto nedavė; jie buvo pasmerkti mirti badu. Kai kurie piauštė lavonus ir valgė, bet vėliau užsikrėtė vidurių šiltine ir visi išmirė, kurie buvo anksčiau atvežti. Taip ju išmirė Alytaus lagery tūkstančiai žmonių.

Jie buvo laidojami po mūsų langu, kur buvo iškastos milžiniškos duobės. Kiekvieną dieną buvo vežami kaip šieno prikrauti vežimai lavonų.

Šurpu prisiminti tokius atsitikimus, kaip štai šis: Vieną kartą, užkasė lavonus, vokiečiai ėjo namo ir sutikę merginas ėmė su jomis kalbėtis. Tuo laiku pribėgo kokia 50 belaisvių prie mano lango ir verkdamie prašo valgyti. O aš tuo laiku nieko neturėjau jiems duoti. Jie pamatė maišą žaliųjų kopūstų ir sako: duok mums tų kopūstų. Aš pradėjau jiems dalinti, ir kol vokiečiai su merginomis pasikalbėjo, jie man tą maišą kopūstų, tik ką nuo daržo parvežtų, ir suvalgė.

Rytojaus dieną sužinojau, kad 12 iš tų belaisvių, kurie valgė mano kopūstus, naktį mirė; mat, jie buvo nusilpę ir išbadėję, tai jų silvilai tų kopūstų nesuvalgė. Apie tai man antrą kartą pasakė vienas belaisvis, kuris džiaugėsi, kad mažai mano kopūstų valgė ir todėl išliko gyvas.

Vėliau, kada jau buvo belaisvių mažiau, jiems pradėjo duoti valgyti: atveždavo iš kur tai džiovintų lupynų ir negyvų arklų, karšais ir galvijų, kurie pasūkininkus pastipdavo nepavojingomis ligomis. Kurie galvijai pastipdavo užkrečiamomis ligomis, tuos veždavo į muilo fabriką. Gyvi belaisviai išliko tik tie, kurie pasirašė imti ginklų ir sutiko eiti kariauti prieš Tarybų Sąjungą. Bet tas

Liūtai-Žmogėdros

Iš mažos lūšnelės, stovinčios pačiame kaimo pakraštyje, atsargiai žvelgia negras. Jo veidas iškreiptas baimės, jis bailiai dairosi į šalis, klausosi, o paskui spiegiamai surinka. Kai mas atgyja. Pasirodo vyrai su ilgomis ietimis, moterys, vaikai.

Palaipsniui kaimo gyvenimas grįžta į paprastą vagoną. Bet ne taip jau lengva užmiršti tai, kas įvyko naktį. Jau kelintą kartą kaimo gyventojai tampa liūtų aukomis. Kada gi pasibaigs naktinės žudynės? Paskutiniųjų metu liūtai gana dažnai užpuolė negrų kaimus Ankoloje, Centrinėje Afrikoje. Per metus jų aukomis tapo 43 žmonės.

Bet juk paprastai liūtai nepuola žmonių! Kas gi atsitiko "žvėrių karalims"?

Medžioklės departamento darbuotojų nuomone, šio keisto reiškinio priežastis yra didelis brakonieriaivimas, dėl kurio žymiai sumažėjo zėbrų ir antilopų — mėgiamojo liūtų grobio, skaičius.

Be to, sakoma, kad liūtas, kartą paragavęs žmogaus mėsos, vertina ją labiau negu bet kokią kitą maistą. Nesitinka taip, kad užpuolęs karvių bandą, liūtas neliečia galvijų, o ieško piemens.

Kartą liūtai — žmogėdros

pačiais rodikliais. Aš radau tikrai stebėtiną šio tematikos Paulius Volfskelis, palikęs neįprastą testamentą: jis paskyrė 100 tūkstančių markių tam, kas įrodys vieną iš skaičių teorijos teoremų, žinomą "didžiosios Fermos teoremos" (arba "didžiojo Fermos teiginio") vardu.

Iš pirmo žvilgsnio ši teorema labai paprasta: dviejų sveikų skaičių vienodų laipsnių suma negali būti lygi trečiam sveikam skaičiui tame pačiame laipsnyje, jeigu laipsnis didesnis už du.

Teoremos autorius Pjeras Ferma (1601-1665) iš profėsijos juristas, pagal užimamą vietą Tuluzos universiteto patarėjas, iš pamšaukimo tarp kitko, savo malonumui domėjosi matematika. Tai jam nesutrukdė padaryti visą eilę svarbių atradimų, teisėtai suteikusių jam genialaus matematiko garbę. Savo darbų jis nespausdino, bet apie savo atradimus pranešdavo laiškais draugams, kurių tarpe buvo tokie įžymūs mokslininkai, kaip Dekartas, Hulgensas, Robervalis.

Dažnai savo mintis jis užrašinėdavo knygu paraštėse. Taip, skaitydamas įvykio senovės matematiko Diofanto, užsiiminėjusio skaičių teorija, raštus Ferma knygos paraštėje padarė eilę pastabų ir kaip tik ties ta vieta, kur Diofantas kalba apie pilno kvadrato išdėstymą į dviejų kvadratų sumą, parašė: "Tuo tarpu visiškai neįmanoma išdėstyti pilną kubą į dviejų kubų sumą, ketvirtąjį laipsnį į dviejų ketvirtųjų laipsnių sumą su tais

pačiais rodikliais. Aš radau tikrai stebėtiną šio tematikos Paulius Volfskelis, palikęs neįprastą testamentą: jis paskyrė 100 tūkstančių markių tam, kas įrodys vieną iš skaičių teorijos teoremų, žinomą "didžiosios Fermos teoremos" (arba "didžiojo Fermos teiginio") vardu.

Iš pirmo žvilgsnio ši teorema labai paprasta: dviejų sveikų skaičių vienodų laipsnių suma negali būti lygi trečiam sveikam skaičiui tame pačiame laipsnyje, jeigu laipsnis didesnis už du.

Teoremos autorius Pjeras Ferma (1601-1665) iš profėsijos juristas, pagal užimamą vietą Tuluzos universiteto patarėjas, iš pamšaukimo tarp kitko, savo malonumui domėjosi matematika. Tai jam nesutrukdė padaryti visą eilę svarbių atradimų, teisėtai suteikusių jam genialaus matematiko garbę. Savo darbų jis nespausdino, bet apie savo atradimus pranešdavo laiškais draugams, kurių tarpe buvo tokie įžymūs mokslininkai, kaip Dekartas, Hulgensas, Robervalis.

Dažnai savo mintis jis užrašinėdavo knygu paraštėse. Taip, skaitydamas įvykio senovės matematiko Diofanto, užsiiminėjusio skaičių teorija, raštus Ferma knygos paraštėje padarė eilę pastabų ir kaip tik ties ta vieta, kur Diofantas kalba apie pilno kvadrato išdėstymą į dviejų kvadratų sumą, parašė: "Tuo tarpu visiškai neįmanoma išdėstyti pilną kubą į dviejų kubų sumą, ketvirtąjį laipsnį į dviejų ketvirtųjų laipsnių sumą su tais

pačiais rodikliais. Aš radau tikrai stebėtiną šio tematikos Paulius Volfskelis, palikęs neįprastą testamentą: jis paskyrė 100 tūkstančių markių tam, kas įrodys vieną iš skaičių teorijos teoremų, žinomą "didžiosios Fermos teoremos" (arba "didžiojo Fermos teiginio") vardu.

Iš pirmo žvilgsnio ši teorema labai paprasta: dviejų sveikų skaičių vienodų laipsnių suma negali būti lygi trečiam sveikam skaičiui tame pačiame laipsnyje, jeigu laipsnis didesnis už du.

Teoremos autorius Pjeras Ferma (1601-1665) iš profėsijos juristas, pagal užimamą vietą Tuluzos universiteto patarėjas, iš pamšaukimo tarp kitko, savo malonumui domėjosi matematika. Tai jam nesutrukdė padaryti visą eilę svarbių atradimų, teisėtai suteikusių jam genialaus matematiko garbę. Savo darbų jis nespausdino, bet apie savo atradimus pranešdavo laiškais draugams, kurių tarpe buvo tokie įžymūs mokslininkai, kaip Dekartas, Hulgensas, Robervalis.

Dažnai savo mintis jis užrašinėdavo knygu paraštėse. Taip, skaitydamas įvykio senovės matematiko Diofanto, užsiiminėjusio skaičių teorija, raštus Ferma knygos paraštėje padarė eilę pastabų ir kaip tik ties ta vieta, kur Diofantas kalba apie pilno kvadrato išdėstymą į dviejų kvadratų sumą, parašė: "Tuo tarpu visiškai neįmanoma išdėstyti pilną kubą į dviejų kubų sumą, ketvirtąjį laipsnį į dviejų ketvirtųjų laipsnių sumą su tais

pačiais rodikliais. Aš radau tikrai stebėtiną šio tematikos Paulius Volfskelis, palikęs neįprastą testamentą: jis paskyrė 100 tūkstančių markių tam, kas įrodys vieną iš skaičių teorijos teoremų, žinomą "didžiosios Fermos teoremos" (arba "didžiojo Fermos teiginio") vardu.

Iš pirmo žvilgsnio ši teorema labai paprasta: dviejų sveikų skaičių vienodų laipsnių suma negali būti lygi trečiam sveikam skaičiui tame pačiame laipsnyje, jeigu laipsnis didesnis už du.

Teoremos autorius Pjeras Ferma (1601-1665) iš profėsijos juristas, pagal užimamą vietą Tuluzos universiteto patarėjas, iš pamšaukimo tarp kitko, savo malonumui domėjosi matematika. Tai jam nesutrukdė padaryti visą eilę svarbių atradimų, teisėtai suteikusių jam genialaus matematiko garbę. Savo darbų jis nespausdino, bet apie savo atradimus pranešdavo laiškais draugams, kurių tarpe buvo tokie įžymūs mokslininkai, kaip Dekartas, Hulgensas, Robervalis.

Dažnai savo mintis jis užrašinėdavo knygu paraštėse. Taip, skaitydamas įvykio senovės matematiko Diofanto, užsiiminėjusio skaičių teorija, raštus Ferma knygos paraštėje padarė eilę pastabų ir kaip tik ties ta vieta, kur Diofantas kalba apie pilno kvadrato išdėstymą į dviejų kvadratų sumą, parašė: "Tuo tarpu visiškai neįmanoma išdėstyti pilną kubą į dviejų kubų sumą, ketvirtąjį laipsnį į dviejų ketvirtųjų laipsnių sumą su tais

pačiais rodikliais. Aš radau tikrai stebėtiną šio tematikos Paulius Volfskelis, palikęs neįprastą testamentą: jis paskyrė 100 tūkstančių markių tam, kas įrodys vieną iš skaičių teorijos teoremų, žinomą "didžiosios Fermos teoremos" (arba "didžiojo Fermos teiginio") vardu.

Iš pirmo žvilgsnio ši teorema labai paprasta: dviejų sveikų skaičių vienodų laipsnių suma negali būti lygi trečiam sveikam skaičiui tame pačiame laipsnyje, jeigu laipsnis didesnis už du.

Teoremos autorius Pjeras Ferma (1601-1665) iš profėsijos juristas, pagal užimamą vietą Tuluzos universiteto patarėjas, iš pamšaukimo tarp kitko, savo malonumui domėjosi matematika. Tai jam nesutrukdė padaryti visą eilę svarbių atradimų, teisėtai suteikusių jam genialaus matematiko garbę. Savo darbų jis nespausdino, bet apie savo atradimus pranešdavo laiškais draugams, kurių tarpe buvo tokie įžymūs mokslininkai, kaip Dekartas, Hulgensas, Robervalis.

Dažnai savo mintis jis užrašinėdavo knygu paraštėse. Taip, skaitydamas įvykio senovės matematiko Diofanto, užsiiminėjusio skaičių teorija, raštus Ferma knygos paraštėje padarė eilę pastabų ir kaip tik ties ta vieta, kur Diofantas kalba apie pilno kvadrato išdėstymą į dviejų kvadratų sumą, parašė: "Tuo tarpu visiškai neįmanoma išdėstyti pilną kubą į dviejų kubų sumą, ketvirtąjį laipsnį į dviejų ketvirtųjų laipsnių sumą su tais

pačiais rodikliais. Aš radau tikrai stebėtiną šio tematikos Paulius Volfskelis, palikęs neįprastą testamentą: jis paskyrė 100 tūkstančių markių tam, kas įrodys vieną iš skaičių teorijos teoremų, žinomą "didžiosios Fermos teoremos" (arba "didžiojo Fermos teiginio") vardu.

sustabdė tris savaites geležinkelio iš Kenijos į Ugandą statybą. Per keletą dienų žuvo 23 negrai. Likusieji atsiskakė dirbti iki to laiko, kol nebuvo pastatyta iš abiejų kelių pusių geležinė tvora.

Ugandos valdžia buvo priversta kreiptis į įvairių šalių medžiotojus, kviesdama juos dalyvauti, naikinant liūtus — žmogėdras.

Kreipimasis buvo galima pastebėti, kad pageidaujami tik prityrę medžiotojai. Afrikoje ir taip nusėta lengvųjų diletantų kapais.

Nepataikęs ar sužeidęs liūtą, medžiotojas retai gali dar kartą išsauti.

Apie tai, kaip liūtai pasidarė pavojingi, rodo ir neseniai įvykęs tragiškas atsitikimas. Trys medžiotojai, atvykę iš Europos, tykojo liūtų geležinkelio vagonė ir prasidėjo ten visą naktį. Paryčiu visi užsnūdo. Tuo metu iš krūmų išlindo liūtas. Tyliai priejo prie vagono, letena be triukšmo atidarė duris ir išsoko į vidų. Medžiotojai pabudo, bet jau buvo vėlu. Liūtas sugriebė vieną iš jų ir išsoko. "Štai kodėl, — pareiškė Ouenas, vyriausio Ugandos girininko pavadootojas, — mums reikalingi medžiotojai, kurie žudo liūtus, o ne patys tampa tieji jų skanėstu."

Apie tai, kaip liūtai pasidarė pavojingi, rodo ir neseniai įvykęs tragiškas atsitikimas. Trys medžiotojai, atvykę iš Europos, tykojo liūtų geležinkelio vagonė ir prasidėjo ten visą naktį. Paryčiu visi užsnūdo. Tuo metu iš krūmų išlindo liūtas. Tyliai priejo prie vagono, letena be triukšmo atidarė duris ir išsoko į vidų. Medžiotojai pabudo, bet jau buvo vėlu. Liūtas sugriebė vieną iš jų ir išsoko. "Štai kodėl, — pareiškė Ouenas, vyriausio Ugandos girininko pavadootojas, — mums reikalingi medžiotojai, kurie žudo liūtus, o ne patys tampa tieji jų skanėstu."

Apie tai, kaip liūtai pasidarė pavojingi, rodo ir neseniai įvykęs tragiškas atsitikimas. Trys medžiotojai, atvykę iš Europos, tykojo liūtų geležinkelio vagonė ir prasidėjo ten visą naktį. Paryčiu visi užsnūdo. Tuo metu iš krūmų išlindo liūtas. Tyliai priejo prie vagono, letena be triukšmo atidarė duris ir išsoko į vidų. Medžiotojai pabudo, bet jau buvo vėlu. Liūtas sugriebė vieną iš jų ir išsoko. "Štai kodėl, — pareiškė Ouenas, vyriausio Ugandos girininko pavadootojas, — mums reikalingi medžiotojai, kurie žudo liūtus, o ne patys tampa tieji jų skanėstu."

Apie tai, kaip liūtai pasidarė pavojingi, rodo ir neseniai įvykęs tragiškas atsitikimas. Trys medžiotojai, atvykę iš Europos, tykojo liūtų geležinkelio vagonė ir prasidėjo ten visą naktį. Paryčiu visi užsnūdo. Tuo metu iš krūmų išlindo liūtas. Tyliai priejo prie vagono, letena be triukšmo atidarė duris ir išsoko į vidų. Medžiotojai pabudo, bet jau buvo vėlu. Liūtas sugriebė vieną iš jų ir išsoko. "Štai kodėl, — pareiškė Ouenas, vyriausio Ugandos girininko pavadootojas, — mums reikalingi medžiotojai, kurie žudo liūtus, o ne patys tampa tieji jų skanėstu."

Apie tai, kaip liūtai pasidarė pavojingi, rodo ir neseniai įvykęs tragiškas atsitikimas. Trys medžiotojai, atvykę iš Europos, tykojo liūtų geležinkelio vagonė ir prasidėjo ten visą naktį. Paryčiu visi užsnūdo. Tuo metu iš krūmų išlindo liūtas. Tyliai priejo prie vagono, letena be triukšmo atidarė duris ir išsoko į vidų. Medžiotojai pabudo, bet jau buvo

PARDUOTOS VASAROS

ROMANAS

(Tęsa)

Kiek mes su Stepuku lizdelių aptikom, kiek paukščių aplankom kasdien! Pačiame tankiausiame eglynely užklumpam didįjį tinginį balandį. Sėdi jis, pasiklojęs sau lizdą iš plonyčių svyraklio beržo šakelių, o tu šakelių taip mažai, kad iš apačios nelabai sunku įžiūrėti du baltus kiaušinėlius. Bet balandis apsimeta, kad mes su Stepuku nematom ne tik jo kiaušinėlių, bet ir jo paties: sėdi sau apmireš, lyg įkelta eglaitėn kaladė, nė krust! Mes su Stepuku tai pat apsimetam ir einam toliau. Vešiam skirpstyne kabo šarkos gūžta, plati ir ilga tarytum eglėtos krepšys, iki pat viršaus pridėta rudmargių kiaušinių. Saltekštynuose, dygiuose kadugynuose, išpuvusio kermo kiaušymė slepia savo lizdelius zylės, dagilukai. . . Visus mes surandam, pas visus kasdien ateinam, kasdien aplankom. Žiūrime, kaip ritasi iš kiaušinėlių silpnukai, begėdiškai nuogi, plačiagerkliai paukščiukai, kaip dengiasi jie pirmuoju pūku, spailiuoja sparnelius dygėtom plunksnom. Ir kaip jie išskrenda paskui užaugę ir sustiprėję, palikdami mums tuščią, papūkavusią, dar šiltą savo lizdėlį. . .

Atskaitom mes su Stepuku devintą pasaitės metų, išsukam jos šerdį ir darom birbyne, o jeigu ne — tai pasikam liaunų pušies šaknų, švariai nusukam, plėšiam išilgai ir pinam iš jų krepšius. O kai jau viskas nusibosta, tai suvirstam tirštoji vilkžolė ir klausomės, kaip šlumsčia po mišką karvės, laužiasi per krūmus avys ir tintuluoja mano stalgūnės dvylosios skambalas.

Nėra čia nei senosios Rozalijos, nei Stepuko šeimininkės, nei mano šeimininko, — daryk ką tik išmanai, nors aukštytyn kojom vaikščioi, tiktai žiūrėk, kad karvės prištų, negrįžtų perkritusios vakare. Kasdien pas mus ateina į mišką Ona: paleisti pietų. Aš greitai sulauksiu namo ir paskui jau pats paleidžiu Stepuką. Jo niekas neatėina pakeisti, ir aš pasilieku vienas su abiem bandom.

Ganome ir gamome. Bet štai vieną sekmadienį į mišką paleisti manęs atėjo ne Ona, o Jonas. — Popierius gavau, — pasakė užklaususiu balsu. — Davė žemės? — pašokau iš džiaugsmo.

— Eikite pietų, rupūžė! — staiga sugriaudė Jonas įniršęs. — Šokinėsi čia dabar? Ir tu, — atsisuko į Stepuką. — Nė vieno kad nebūtų man ant akių!

Stepukas nukurnėjo mišku neatsisukdamas. Jonas vėl atsigrėžė į mane. Žiūrėjo krauju srūvančiomis akimis, kažką mykdamas pro sukąstus dantis. Ir staiga sugriebė mane abiem rankom, stipriai prispaudė prie savęs.

— Nėpyk. . . tvoktelėjo iš jo burnos perdegusios degtinės smarvė. — Man pasirodė — tu juokėsi.

— Aš nesijuokiu. — Ir gerai. Juoktis nereikia. . . ir žliumbti nereikia! Ko tu dabar? Sakau, man pasirodė, na nėpyk. Girdi? — Jonai. . . — pravirkau aš galutinai. — Tu gi negavai žemės!

— Ne tavo reikalas! — vėl įniršo jis. — Gavau negavau — man žinot. Nutilk tuojau nežliumbęs, be tavo asarų linksmam!

Atstūmė mane šalin. Brūkštelejo nusidirbusia ranka plaukus. Tirštas, murginas prakaitas bėgė jo smilkiniais.

— Nedavė žemės, šėtonai! Čia tu, brole, atspėjai, — išspaudė kimiai. — Norėikių dvarą dalina, daug kam rėžia, o man nė. . . Kas koją pakiošo, a?

— Šeimininkai, aš gi tau sakiau.

— Ir aš taip galvojau. Net valsčių į šitą klausinėjau, bet aš biesas ten juos supras. Čia, matyt, didesni dirba. Tegul tik aš sužinosiu, kas koją pakiošo — galvą nutratinsiu! O aš sužinosiu, tu nebijo, — pagrāsė jis kumščiu kažkam nematomam. O paskui abi jo rankos nukrito žemyn, ilgai jis sėdėjo ant kelmo. Špytelėjo vieną lūpų pusę.

— Valsčiaus raštininkas man naują popierių sustatė, — pratarė vėl. — jau ir pasiunčiau. Tegu duoda žemės kitur. Ar mažai nedalintų dvarų Lietuvoje? Na, tai ko tu neini pietų? Šimtą kartų valgyk ten, ką tie šunsnukiai duos, o reikės sakyti? — atsisuko į mane. — Pažiūrėk — į daržinę. Tau pamiegoti rei-

kia, patš mačiau, kaip alpuliuojį žadinamas rytais. Aš paganyčiau. . .

O namie senoji Rozalija sėdėjo užstalėje, pasidėjusi savo gyslotas kojas ant uslanėlio galo ir pabalnojusi nosį akiniais. Garsiai išvardama kiekvieną žodį, skaitė "Gyvenimą ir kančias mieliausiojo mūsų išganytojo Jėzaus Kristaus". Suragėjusiom jos veido raukšlėm ritosi gausios asaros. O abu šeimininkai tylėdami klausėsi jos.

— Užtenka, motut, akis pagadinsi, — bumtelėjo šeimininkas.

— Iš tikrųjų, motut! pritarė vyrui šeimininkė.

— Daug jūs išmanot! Štai čia žiūrėkit, — baksnojo senoji pirštu knygom. Ir skaitė toliau, dar garsiau išvardama kiekvieną žodį: — Jeigu atgailaujantis žmogus nukeliautų pėsčias Jeruzoliman, jeigu dvejus metus pasininkautų jis duona su vandeniu ir, apsilvilkęs ašutine, klūpsčias apeitų šventąsias stacijas, ir tada jis mažiau pelnytų dangaus karalystę, nekaip praliejęs nors vieną asarą dėl kančių saldžiausiojo mūsų Jėzaus Kristaus. Girdėjai, kaip pasakytą? Nors vieną asarą!

Šeimininkas nieko neatsakė, tik pasiėmė goriuką, įsibėrė į jį porą sauju avių ir išėjo lankon, kur ganėsi arkliai. Sekmadienį popiečiaus jis dažnai išeidavo ten, prisėdavo kur pakrašty ir mylėdavo kumeliukus avizom.

— Jėzau mielaširdingiausias, — meldėsi pašnibždom Rozalija. — Atidaryk žmonėms akis, atitolink nuo mūsų visa piklą ir atsiųsk šventą dvasią mūsų namams. Ir bernui Jonui nepagailėk savo malonių, viešptie.

Baigė maldą, persižegnojo, atsisuko į mane:

— Kaip Jonas? Nieko tau nesakė? — Jonas linksmas, dainuoja, net miškas linksta! — melavau aš įpykęs.

— Dainuoja?! išvertė akis abi moterys.

— Aga. . .

Šeimininkė susižvalgė su Rozalija.

— Ar tik jis neišsikraustė iš proto?

— Viskas dievo valioj, — numykė senoji. Ir staiga užsipoilė šeimininkė:

— Ko gi tu, marč, gaisuoji? Pakišk ko švaresnio piemeniui, ar nematai, koks čia geras vaikas!

Ir ji, ir šeimininkė įtemptai žiūrėjo į mane, aiškiai laukdamos išdavystės. O aš kirtau sau mėsą už abiejų žandų, nė nemanydamas sakyti teisybės, nors nusprogtų jos abi iš nekantrumo. Ir duona, ir mėsa, ir blynai sparčiai tirpo mano burnoj, bet dar sparčiau tirpo kantrybė Rozalijos širdyje. Straktelėjo ji nuo suolo, užvertė knygą ir ėmė smulkiais žingsneliais bėgioti po trobą, lyg apvarvinta skruzdėlė.

— Susimokėliai! Visi samdiniai susimokėliai! Aš tau sakiau, marč, reikėjo Joną iš karto vyt laukan!

Pribėgo prie stalo, net trypdama kojomis iš piktumo, žiūrėjo, kaip aš grūdų burnon paskutinį kąsį, pagatava išplėsti man jį iš rankų.

— Tai tu pasakysi ar ne? Tu pasakysi ar ne?

— Aš gi pasakiau: dainuoja Jonas po mišką. O man jis liepė neskubėti, žadėjo paganyti pats iki pavakario. O daugiau nieko nesakė, ir aš nieko neturiu pasakyti.

— Papiaus! — spygtelėjo Rozalija, atšokdama nuo manęs. — Tu girdi, marč? Kaip dievą myliu, dar šiandakt papiaus! Viešpatie susimilk, kentėjęs už mūsų nuodėmes. Susimilk! Ne be reikalo Jonas pasiliko vienas miške, apgalvos ten viską, o paskui ateis ir užkapos visus namus kirviu!

Rozalija pradėjo tankiai žegnotis. Šeimininkė pablyško.

— Taip jau ir užkapos? — ėmė ramintis pati. — Taip jau ims ir užkapos? Už ką? Nieko blogo mes jam nepadarėm. . . mes net nežinom nieko. . .

— Samdiniai atras už ką! Tu jų nežinai, o jie viską žino! Turto mums pavydi, gyvenimo pavydi — štai kas yra! Ar jau pamiršai, kaip prie balšėvikų buvo?

— Ir tada neužkapojo. . . saugojo dievas.

— Kad neužkapojo, tai dabar dvigubai atiduos! Pati pamatysi, tik per vėlu bus. (Daugiau bus)

BOSTON, MASS.

Vasarą baigiantis...

Einant prie vasaros pabaigos, baigiasi ir vasariniai parengimai.

Būtų gerai prailginus vasarinę sezoną, tik nežinia ar ir piknikų rengėjai su tuo sutiktų. Gal jiems ir per esamus mums trumpai atrodančius sezonus, pabosta, ypatingai Montello Tautiško Namo darbuotojams. Beveik kiekvieną sekmadienį per visą vasarą iki šaltojo rudens, ir beveik tie patys žmonės — šimaitis ir jo pagalbininkai: Ustupas, Kalvelienė ir daug kitų, kurių pavardžių nežinau, nors dažnai jų parengimuose dalyvauju. Tie žmonės yra užsitarę pagerbimo už palaikymą pažangiečių organizacinio veikimo. Svarbiausia, tai jų užlaikomas Tautiškas ir labai gražus pušimis papuostas parkas. Jame ir Bostono lietuviai surengia po vieną kitą gegužinę kas vasarą, ir be mūsų rengimo turime kur nuvažiuoti sekmadieniais, nes monteliečiai visus malonius priima ir pavaišina.

Antras garsus Massachusetts valstijos parkas — Olympia parkas Shrewsbury, Mass. Rugsėjo 22 d. buvome Worcesterio rengtame pikniko gražiame Olympia parke. Gegužinis pelnas skiriamas dienraščio "Laisvės" palaikymui. Geram tikslui ruošiamės suvažiavime dalyvavo geras būrys Massachusetts valstijos lietuvių.

Su trumpa kalba programą atidarė Skliutas. O visiems jau gerai žinomas savo puikiu dainavimu Worcesterio Aidas labai gražiai ir šį sykį palaikymo dainomis norintį klausytis lietuviškų, piknik skambančių dainų tautiečių. Sakau norintį klausytis dėlto, kad gerokas skaičius užpakalinės publikos nenorėjo girdėti, nes jie žėdė kaip bitės avilyje. Gaila, kad gerokai pagyvenę, bet koncertinėse piknikų dalyse dar neišmokę užsilaikyti. Žinoma, gal buvo biskų astresnio skystymo pašėmusių, bet ne visi iš garsiai kalbančių salės pasteniais atrodė išgėrę.

Jonui Dirvelui vadovaujant Aido chorą, taip pat Sabaliauskas su Dirveliene, labai puikiai sudainavo, maloni buvo klausytis jų harmoningai suderintų balsų. R. Mizara pasakė trumpą turinčią kalbą — ragindamas remti "Laisvę" ir, kol galima, palaikyti dienraščius. Gerai, kad mūsų suaugus publika jau nevarginama su ilgomis agitacinių kalbų palaikymu progresyvių eilėse.

Trečias mūsų valstijos pagyrimo užsitarėvas centras, ypatingai vasaros laike — Maple Park, Lawrence (Methuen), Mass. Ten jie turi per vasarą klubinį gėrimams leidimą, o retkarčiais surengia pikniką, pakviesdami ir iš tolimųjų kolonijų lietuvių su gražiame parke praleisti vasarinius sekmadienį popiečius. Apie Maple parke esamus parengimus skaitytome dažnai "Laisvėje", apie juos parašo nenuilstantis tos kolonijos veikėjas Penkauskas.

Naujų skaitytojų "Laisvės" vajus

Su spalio (Oct.) 1-ma pradedo "L." naujų skaitytojų gavimų, senų prenumeratų atnaujinimui ir į T. Lietuvą dienraščio užrašymui vajus. Ypatingai reikia pasistengti su gavimu tokių žmonių, kurie užrašytų "Laisvę" norintiems ją skaityti anapus Atlanto. Iš J.A.V. gautas laikraštis kažkaip sukelia Lietuvos ūpą jį skaityti. Atsimenu 1926 metais atėdavo "Kelcių", kuomet Lietuvos socialistai dar nebuvo nusimaskavę, daugelis mūsų kaimo žmonių norėdavo žinoti, ką amerikie-

čiai jame rašo. Ir dabar iš gaunamų iš Lietuvos laišku, suprantame, kad jie norėtų skaityti amerikiečių laikraščius. Jei pasiųstume \$15, ne daug jie ten su ta suma ką galėtų pasipirkti, o laikraštis būtų didelė dovana. Negalima pamiršti ir čia gyvenančių mūsų tautiečių, kad skaitytų užsiprenumeravę "Laisvę", o skaitantieji kad atsinaujintų išsibaigusias prenumeratas. Nors aš didelių agitavimų nemylu, nes yra lengva paiguoti kitus stoti prie darbo, tik sakau tiek, kad mes Bostono ir apylinkės Laisvės rėmėjai galime pakalbinti ypatingai buvusius dienraščio skaitytojus, kad jie paremtų vienokiu ar kitokiu būdu darbininkšią laikraštį.

Iš savikritikos

Bile ką liečiančių klausimų yra lengva kritikuoti, ypatingai galima rasti daug kritikos prieš visuomenininkus, valdininkus bei šalies valdovus. Mano supratimas apie kritikavimą yra toks: Jei asmuo, kritikuodamas kitą už jo nesumanumą, nėra pasirengęs paimti kritikuojamą asmenį vietą ir dalyką išvesti arba tą negerai atliktą darbą atlikti geriau, toks asmuo neturi teisės kritikuoti. Bet mano kritika yra atkreipta abelnai prieš Tarybų Lietuvos miestiečius, o ne prieš bile koki pavienį asmenį. Kažkodėl aš turiu palinkimą užstoti kaimiečius, kulūkiečius ir abelnai žemdirbius, maisto gamintojus. Iš gaunamų nuo giminių laišku, iš spaudos ir iš žinių apie T. Lietuvą tilpusių "Laisvėje", matosi, kad ten žemdirbiai sunkiau dirba, o praečiau už kitus gyvena. Žinoma, ten dabar nebuvo į tai nėra ko gilintis, nei gi galima tvirtinti, kad taip ar kitaip ten yra. Bet vieną dalyką aną dieną patėmijau "L." "Krisluose" (rašo R. Mizara), kad nuėmimui nuo laukų javų trūksta darbo rankų. Kaip matyt agitatorių netruksta; išleidžiama 137 laikraščiai (dienraščiai, savaitiniai ir kitokių periodinių žurnalų). Juk prie išleidimo tų javų dar sieninių kolūkiuose laikraštukų (suprantu, kad jie ten tokius turi) reikia labai daug visokios rūšies darbininkų, profesionalų rašytojų, misionerijos ir medžiagų. Nesakau, kad nereikalingi laikraščiai, žurnalai bei knygos, bet tiek daug agitacinių, vis tik kitus mokinančių raštų, mano supratimu, nereikalinga; ypatingai reikėtų mažiau agitacinių. O visiems daugiau stengtis padėti kolūkiečiams nuo laukų nuimti išauklėtą javų derlių.

A. K—a

Kiekviena kolonija turėtų surengti kokią nors programą Laisvės paramai reikalui!

ATSIMINIMAI

ir Dabartis

Parašė L. Prūseika

Tai gyvi bruožai iš gyvenimo visuomeninės veiklos, caro reakcijos metu gyvenimui kėlėjimuose, ištrėmimas į Sibirą ir kiti ešėkėjuoti takai, jo kovoje už laisvę ir šviesesnį gyvenimą darbo žmonių.

Knyga iš 304 puslapių kainas tik \$2.00

Laisvė

110-12 Atlantic Ave. Richmond Hill 19, N. Y.

Darbininkų Sveikata

J. J. Kaškinčius, M. D.

RADIACIJA, RADIOAKTYVUMAS

Pastaraisiais keliolika metų susidarė vienas labai žalingas sveikatai veiksnys. Tai vadinamoji radiacija, radioaktyvumas. Kas ypač reikšminga — tas labai žalingas veiksnys vis eina didyn, vis labiau gadina mūsų sveikatą.

Bus apie 50 metų, kaip Marė Skladauskaitė-Kiuri išrado sunkų metalinį elementą — radij (radiumą), radis, uranas (uraniumas) kelių rūšių yra tie pavojingi elementai, apie kuriuos mes taip daug girdime per spaudą, per radiją, televiziją. Vis dažniau girdime apie radioaktyvias dulkes, kurių susidaro atmosferoje ir bet kur gamtoje vis daugiau ir daugiau nuo tų nelemųjų, nepažabotų atominių bombų eksplodavimų.

Susidaro labai rimta būklė. Sujudino, sujaudino visą pasaulį. Šitokios nežemiškos jėgos pirma nebūdavo. Nuo tos nelemtos dienos, kaip ant Hierosimos ir Nagasaki miestų amerikiečiai numetė po nedidelę atominių bombų pragaras.

Atombombos, ypač vandeningos (hidrogeninės) bombos — tai kas tokio visai nežemiško. Tik saulė ir žvaigždės vyksta tokie branduoliniai (nuklidiniai) skyklimai, kurie išvysto neapsakomą karštį. Saulė kaip tik ir yra tokia karšta, kad ten vyksta atominiai arba branduoliniai skyklimai.

Mūsų kasdieniniame gyvenime pavojus, neapsakomas pavojus susidaro ne nuo to pasiutiško karščio, kuris įvyksta, atombombai plystant, bet nuo atominių radioaktyvių dulkių, kurios plinta per šimtus ir tūkstančius mylių.

Tos radioaktyvios dulės gadina, degina, naikina viską: gyvulius, augalus, visą gamtą. Rimti, sąžiningi mokslininkai jau daug kartų persėrgėję apie didžiulį tų dulkių pavojų, apie jų visanaikiniančią jėgą. O tų dulkių sudaro vis daugyn ir daugyn, nuo kiekvienos branduolinės bombos sproginio. Tokių sproginų daroma Nevadoj po vieną kas kelios dienos. Daroma ir kitur. Ir visa tai blogai atsiliepia į mūsų sveikatą, gadina sveikatą nepataisomai. Nėra tam vaisto, nėra priešnuodžio. Visi mes pamerkti šitam baisiam pavojui.

10 - TĄ DIENĄ
LAPKRIČIO
NOVEMBER

PRADŽIA
3:30 P. M.

IVYKSTA DIDŽIOJI MŪSŲ IŠKILMĖ

Laisvės Koncertas

Visi apšvieta branginantieji turi rūpintis, kad šis koncertas pavyktų, kad jame būtų daug publikos, kad prisipildytų didžioji

Liberty Auditorium

110-06 Atlantic Ave. Richmond Hill 19, N. Y.,

Programoje Dalyvaus:

AIDO CHORAS, vadovaujant Mildred Stensler, yra specialiai pasiruošęs šiam koncertui.

SUZANNA KAZOKYTE, dramatiškas sopranas, pasižymėjusi solistė, dalyvaus šio koncerto programoje.

AUGUSTINAS IESMONTA, baritonas, puikaus talento dainininkas, solistas, po ilgos pertraukos vėl bus ant estrados.

UKRAINŲ ŠOKIKŲ GRUPĖ, labai lietuviams mėgiamas numeris, bus programoje ir šiame koncerte.

JULIUS KRASNICKAS, tenoras, iš Clevelando, Ohio, gražiai atsižymėjęs savo profesijoje, ypač su rusų grupe gastroliuodamas Europoje, bus programoje.

WORCESTERIO AIDO CHORAS, vadovaujamas JONO DIRVELIO, kuris anksčiau Laisvės koncertuose yra sukėlęs daug ovacijų, bus ir šiame koncerte.

ONA DIRVELENĖ, sopranas, ir JONAS SABALIAUSKAS, tenoras, iš Worcester, Mass., talentingi solistai, jiedu taipgi pasižymėję kaip duetistai, irgi dalyvauja programoje.

Bus dar ekstra numerių apart aukščiau suminėtu, Taigi iš anksto rūpinkitės išgirsti ir pamatyti šį taip įspūdingą koncertą.

ĮŽANGA
\$1.50

PO KONCERTO
ŠOKIAI

Dickson City, Pa.

Sis kietosios anglies miestelis nėra nieku atsižymėjęs, kaip ir visi kiti tos rūšies miesteliai šioje srityje. Kada anglių kasyklos dirbo ir buvo gana darbų, tai visi džiaugėsi ir buvo pasitenkinę savo buičia. Bet dabar jau kitaip. Kasyklos jau beveik visos išsibai-gė, o kitokios industrijos nėra, tai gana daug buvusių mainierių gyvena labai vargingai. Vienok, aš čia ne apie tai noriu kalbėti.

Sis nedidelis, gal apie 10-12 tūkstančių gyventojų, miestelis yra didžiulioje apgyventas lenkų kilmės žmonių. Čia jie turi lenkus miestelio viršininkus, mokyklų viršininkus, policistus ir visokius kitokius — gal apie 75 procentus visų pareigūnų yra lenkų kilmės žmonių. Net tenka priminti, kad šis miestelis davė net Maine valstijos gubernatorių iš lenkiškos kilmės šeimynos. O kadangi lenkai išimtinai yra geri katalikai, tai čia turi nemenkas gūstas susisukę ir lenkiški dvasininkai.

Čia tamsūs vargšai, gana palankūs savo dūšių ganytojams, labai didžiulioji savomis bažnyčiomis, puošnėmis klebonijomis ir daktarnais. Vienok, kaip ten bebūtų, tai jų dalykas.

Prieš kelias savaites čia numirė vienos didelės šv. Marijos Apilankymo parapijos klebonas, Francis X. Dominiak. Na, numirė, tai numirė, kas jau čia tokio nepaprasto. Kas gimsta, tas turi ir mirti, nežiūrint, ar tu būsi dievo tarnas, ar velnio, — mirti turi, ir gana! Bet, oi, koks čia ašarų liejimas, verksmas dėl to dvasininko mirties, — rodos, kad jau pabaiga svieto. Į laidotuves susirinko suvažiavo, šimtai visokio rango kunigų ir minyškų, net ir vyskupas.

Vyskupas ir meldėsi ir kodylavo, kad tik lengviau špruktų dangaus karalystėn. Blaviu protu žmogui žiūrėti į tą viską, darosi juokinga. Juk tas dvasiškis buvo dievo tarnas, „žinojo“ visus kelius į dangų, būdamas gyvas, kaip pasiekti tas „grožybės“, tai kas dabar atsitiko? Juk jis per savo 40 metų kunigavimo laiką yra pasiuntęs šimtus savo ištikimų avelių į dangų, o štai dabar pats nežino, kur tas kelias yra; ir ne tik nežino, bet dar nėra užsitikrines, kad šv. Petras priims jį su išskęstomis rankomis. Dabar visi paranos, kunigai, minyškos ir net pats vyskupas meldžiasi, prašo poną dievą, kad tik jis susimylėtų ant savo ištikimo tarno ir priimtų pas save.

O betgi tie patys kunigai pasakoją savo ištikimiesiems, kad dievas geras ir mielaširdingas dėl savo vaiku. Koks čia jo gerumas, jei pats jo tarnas nėra užsitikrines atsisėję po jo dešinei? Gi laidojimo dienos miestelio gaspadorius įsakė visiems miestelio verslininkams - biznieriams užsida-ryti duris ir švesti gedulo dieną. Tai tikra ironija. Ir ką gi tas dvasiškis gero yra padaręs visuomenei? Absoliutiškai nieko, aparty, kad buvo ištikimas airių vyskupui...

Prieš keturioliką metų vyskupas paskyrė minėtą dvasiškį į viršminėtą parapiją klebonu. Parapija turėjo bažnytinį skolų \$90,000, tai per tą laikotarpį

jis išmokėjo tą skolą, žinoma, ne iš savo kišenės, bet begailestingai kirpdamas savo parapijonus. Išsistatė sau puošnų, kaip kunigaikštis, palocių - kleboniją gal \$50,000 vertės su čerpių stogu. Taip jau pastatė ir puikų minyškyną, kur užlaiko 20 minyškų. Ir tas viskas yra gyna airių vyskupo nuosavybė. Tai kodėl vyskupui jau taip ir negarbinti ir nesmilkinti visokių rūkalais?

Žinau ne vieną ten parapiją, kurie gyvena arti kasyklinių atmatų (dumps) daug prastesnėse lūšnelėse, negu vidutinio farmerio karvidės, o betgi tas airių vyskupo tįjūnas, pats gyvendamas pertekliu, emė paskutinius centus nuo savo parapijonų, kad turėti sau rojišką gyvenimą šioj ašarų pakalnėj, o savo vierniesiems tik žadėjo dangišką grožybę po mirties. Žinau ne vieną ten parapiją, kurie vaikšto pusbasilopuoti; jų vaikučiai išblyškę, nedavalgę ir lopytais drabuželiais apdengti, bet turėjo duoti tam nenaudėliui vyskupo tįjūnui ant bažnyčios ir dievo garbei. Kokia tai gyvenimo ironija!

Ak, jūs žmonės, žmonės, kada gi jūs išsiblaivysite iš tų religinių miglų? Kada jūs pažvelgsite į tą žydrių dangaus mėlynę ir susiprasite, kad ir jums dangus yra šioj žemelėj, tik jūs turite jį patys sau susitverti taip, kaip susitvertė tie, kurie jums dangų žada po mirties, o patys isitaisę sau dangų šioj žemelėj, gyvena kaip „dievo saujai.“ Kada tu, vargo laudie, pabusi?!

Neparapijonas

TARYBŲ SAJUNGA ATŠAUKĖ AMBASAD.

Varšuva. — Tarybų Sąjunga informavo Lenkiją, kad atšaukia savo ambasadorių P. K. Ponomarenko. Dar nepaskelbta, kas bus paskirtas jo vieton. Kai kurie Lenkijos laikraščiai sako, kad Lenkijos valdžia jau senokai reiskė pageidavimą, kad Ponomarenko būtų atšauktas. Per praity metų spalio įvykius, kuomet prie vairo stojo Gomulka, Ponomarenko, sako spauda, naudojo savo įtaką, kad padėti tiems elementams Lenkijos komunistuose, kurie kovojo prieš Gomulką. Gomulka paskui protestavęs Maskvai, sakydamas, kad tai buvo maišymasis į vidujinius Lenkijos reikalus.

Ponomarenko keleri metai atgal buvo Tarybų Sąjungos Komunistų partijos centro komiteto prezidento narys. Jis dabar yra C. K. narys.

Darbe užsimušė

Generoso Coscio, Greenpointe dirbdamas prie vieno statomo namo, nukrito 20 pėdų žemyn ir užsimušė.

Rastas fabrikantas užmuštas. Airpro, Inc., vedėjas Ed. Reidman rastas savo dirbtuvėje užmuštas. Dar nesurasta, kas jį užmušė.

AIDO CHORAS

Aidiečiai šią savaitę turėsi-me dvejus praktikas, spalio 2 ir 4 vakarais, 8 val. Visų choriečių dalyvavimas pamokose būtinas, nes šį sekmadienį, spalio 6-os popietį jau turėsimė vaidinti operetę „Teismo komedija“ Hartford, Conn. Valdyba

LIETUVIŲ TARPE

Pereitą savaitgalį Jurgis Nalivaika, brooklynietis, buvo išvykęs pas gimines Gardner, Mass. Sako, brolis jau miręs, brolienė dar gyva ir buvo malonu pasisvečiuoti su giminėmis ir pažįstamais: nors trumpai, bet maloniai.

Jurgis Nalivaika savo laikais buvo plačiai žinomas me-nininkas. Per daugelį metų dainavo Aido Chore, ir dalyvavo operetėse, imdamas svarbias roles. Iš amato yra liaučius. Buvo malonu susitikti Jurgi ir su juomi pasikalbėti.

MIRĖ

Brooklynietis Antanas Moekevičius mirė rugsėjo 29 d. Buvo pašarvotas Diebiškos šerminėje. Palaidotas su religinėmis apeigomis spalio 2 d. Šv. Jono kapinėse.

William Jensen atsistatydins, — bet ne greitai

Paskelbta, kad New Yorko miesto Apšvietos tarybos (Board of Education) pirminkas Williamas Jensenas atsistatydins. Jau ilgokas laikas, kai Jenseno pasitraukimo reikalavo liberaliniai ir pažangūs elementai. Jenseno vadovybėje Apšvietos taryba per paskutinius keiseris metus pravedė „valymą“ mokyklose, pašalino apie 300 labiausiai atsidavusių ir pasišventusių mokytojų, kurie apkalinti komunistų. Pats Jensenas buvo priverstas pripažinti, kad tie mokytojai buvo tarpe geriausi, vaikų ir savo kolegų mokytojų labiausiai mylimi. Dabar jie dirba prie visoliausių darbų arba yra bedarbiai — tuo tarpu, kai mokyklose yra tokia arši mokytojų stoka.

Bet tai ne vienintelis kaltinimas prieš Jenseną. Jis taipgi kaltinamas, kad po jo priežiūra neveikta pakankamai energingai prieš rasinę segregaciją, kad jis nekovojų pakankamai energingai, kad miestas skirtų pakankamus fondus mokykloms ir t. t.

Vienai ar kitaip, Jensenas traukiasi. Bet jis apkeis savo pareigas tikiai 1958-ų metų vasaros pabaigoje, tai yra, dar išbus pirminku per visus šiuos mokslo metus.

Dar nežinia, kas bus paskirtas jo vieton. Jau minimas kaip galimas kandidatas dabartinis majoro asistentas John J. Theobald, buvęs Queens kolegijos vedėjas.

Areštuotas už žmogaus suvažinėjimą

James P. Devaney, pervažiavęs nepažįstamą žmogų, bandė pabėgti. Palikęs savo automobilį prie namų raportavo policijai, kad kas tai jo automobilį pavogęs. Bet pasirodė, kad jis tik pėdas mēto ir buvo areštuotas.

Moderniško muziejaus galerijose atsidarė vokiško meno paroda.

REIKALINGI RESTAURANTUI DARBININKAI (3)

Greit reikalingi 3 darbininkai, vyrai ar moterys, dirbti restorante. Patyrimas nebūtinai reikalingas, išmokinsime darbo. Kreiptis: 495 Conlumpaw Ave., Jersey City, N. J. (191-192)

New Yorko ir Apie linkės Žinios

Kelių tikybų dvasininkai stoja už įstatą prieš diskriminaciją Už įrodymą — šimtas tūkstančių

Pas miesto majorą R. Wagnerį apsilankę keturi žymūs dvasininkai, atstovaujantį didžiausias šio miesto gyventojų tikybas, ir pasisakė prieš rasinę diskriminaciją butų nuomavime. Minimieji dvasiškiei ragino Wagnerį, kad jis darbuotųsi, kad būtų praverstus Sharkey-Brown-Isaacs Istatymas, draudžiantis namų savininkams diskriminuoti butų išnuomavime rasiniais.

Pas Wagnerį apsilankė šv. Jono episkopalo katedros kardinolas James A. Pike, Protestantų bažnyčių tarybos narys pastorius Walter Offant, katalikų kunigas monsinioras Cornelius Drew ir žydų rabinas G. McKenne.

Abu teisėjai išreiskė viltį, kad jų bylos neateis kaip tik tuo laiku, kai jie patys sprendžia bylas.

Soble apgailestauja Jack Soble, kuris kaltinamas šnipinėjime Tarybų, Sąjungos naudai, prisipažinęs buvime šnipu ir pareiškė teisėjui Levet, kad jis tą gliai apgailestauja. Soble bus nuteistas sekantį antradienį. Jo žmona Myra jau nuteista penkeriems su puse metų kalėjimo, o kitas, J. Albam, tokia pat bausmė. Anie du irgi prisipažino.

Sobeliai atvyko šion šalin prieš pat Antrą pasaulinį karą iš Vilkaviškio. Soble bus nuteistas sekantį antradienį. Jo žmona Myra jau nuteista penkeriems su puse metų kalėjimo, o kitas, J. Albam, tokia pat bausmė. Anie du irgi prisipažino.

Sobeliai atvyko šion šalin prieš pat Antrą pasaulinį karą iš Vilkaviškio. Soble bus nuteistas sekantį antradienį. Jo žmona Myra jau nuteista penkeriems su puse metų kalėjimo, o kitas, J. Albam, tokia pat bausmė. Anie du irgi prisipažino.

Union News Co. dirbą 750 laikraščių pardavinėtojų buvo sustreikavę. Bet streikas buvo neilgas. Kompanija nusileido ir su unija pasirašė sutartį, kuri garantuoja algų pakėlimą po \$7 į savaitę. Streikas buvo uždaręs 278 laikraščių ir žurnalo stotis (kioskas).

Universitetas gavo 20 milijonų dolerių

Columbia universitetas gavo arti 20 milijonų dolerių višokiomis aukomis. Ford Foundation davė virš 10 milijonų dolerių.

Nesmerkia užpuolikų Nepalo delegatas Jungtinėse Tautose, kurį Central parke užpuolė ir apiplėšė, sako, kad jis nieko neturi prieš užpuolikus — „tokių žmonių yra visame pasaulyje“.

Politinėje padangėje

Chribenberry skubėjo.

Aną dieną republikonų kandidatas į miesto majorus Robert K. Christenberry nusiskubino į Metropolitan Vocational (amatų) vidurinę mokyklą Manhattano East Sidėje. Mat, jis išgirdo, kad ten vienas jaunuolis sovė į kiltą. Kelias minutes pasikalbėjęs su mokyklos direktorium, Christenberry išleido ugnia pareiškima, kad demokratinė miesto administracija po Wagnerio vadovybės nieko nedaro prieš nusikaltimus jaunuolių tarpe ir t. t.

Bet tuo laiku jau buvo pasiskėję, kad tas šaudymas minimoje mokykloje buvo ne rusikaltimas, o nelaimė — policija nustatė, kad šovimas įvyko per klaidą, kai vienas jaunuolis valė šautuvą.

Christenberry, sakoma, labai desperatiškai ieško kokių nors savo kampanijai „motyvu“ Wagnerio administracija toli nuo tobulumo, bet Christenberry nežada nieko geresmo kaslink gerbūvio, diskriminacijos ir kitų apčiuopiamų dalykų. Jis dėl to koncentruoja savo kampaniją aplink jaunimo nusikaltimų klausimą. Abiejų partijų štabuose (dem. Biltmore viešbutyje ir republikonų Sheraton-McAlpin viešbutyje) kol kas labai ramu, didelės priešrinkiminės kampanijos darbuotės dar nematyti.

Flu plečiasi New Yorke

Ligoninių komisinerius Morris Jacobs praneša, kad jis patyręs iš 15 miesto ligoninių apie didėjančius flu sirgimus. Nuo rugsėjo 27 d. iki spalio 1 d. ligoninės raportavo turį 6,354 influenzos ligonius, tai tris syk daugiau negu normaliu laiku.

HELP WANTED MALE

Jaunas vyras ar pusamžis. Prie daržininkystės. Patyrimas nevisiškai reikalingas. Specializuojame prie rožių ir carnations. Kreiptis: GEORGE PETERS & SON, Graham Ave., ir Franklin St., Hempstead, L. I. Tel. IV. 1-7666. (191-197)

MECHANIC. Nauji autos. Lube Man. Car Polisuotojas. Alga pagal patyrimą. Proga pakilimams. Įvairių pašalpų. Kalbantis angliskai. Mr. JOSEPH BUZZI, RAYMOND CAR SALES, INC. BAY-SIDE 4-1234. (191-197)

AUTO MECHANIC

Must be experienced. Starting salary \$100 per week. Apply Depot Garage at Railroad Station, Locust Valley, L. I. N. Y., or call Glen Cove 4-1388. (193-199)

TRUCKS

Ford Truck 1954. Half ton pick up. Exc. condition. Unlettered, private owner, selling very reasonable. An outstanding buy at \$625. Will demonstrate to prospective buyer. 106-03 Martense Ave., Corona, L. I. HA. 6-0138. (192-196)

AUTOS

BREITFELDER MOTORS, INC. 184 naudotų autos. Galite pasirinkti. Nauji pardavimai ir patauvimai. Long Islando žinomas Pontiac pardavėjas. 191-20 Northern Blvd., Flushing. IN. 3-0700 (189-195)

MATTHEW A.

BUYUS (BUYAUSKAS)

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

426 Lafayette St.

Newark 5, N. J. MArket 2-5172

HELP WANTED—FEMALE

Namų Darbininkė. Guolis nuosavam kambaryje, su vonia. Naujami Westchester. Visi moderniški įtaisymai. Mylinti valkus. 2 suaugę, 3 vaikai (du studentai). Alga nustatysime tinkamam asmeniui. Vieta Harrison, N. Y. Kalbant angliskai. Rye 2375. (191-197)

Viduramė Moteriskė. Prižiūrėti 11 mėnesių kūdikį. Kalbant bisk angliskai. Atsakomina, 5 dienos. Sešt. ir sekmadieniais laisva. Flatbush. \$100 į mėnesį. Kambarys ir valgis. IN. 2-6751. (191-193)

OPERATORĖS. Patyrimas, ant Merrow ir Singer mašinų. Prie Polos ir Blouses. Taipgi reikalingos guzikų ir skylių operatorė. Dienomis ir naktimis. WIDETTE SPORTSWEAR, 3 W. 18th St., New York City. WA. 4-7658. (192-194)

BUSINESS OPPORTUNITIES

Gasolino Stotis. 9 m. lease. Renda \$25 į mėnesį. 15,000 gal, pumpos per mėnesį. Pardudame virš 8,000 gal. per metus. \$4,500 įrankių. Prieinamai, nuolaida ant galionų. Norime \$15,000. F. Schultz, CL. 7-9652. (192-193)

Luncheonette. Bargenas! Pietūs, saldinių ir t. t. Daug kavos, sandvičių ir mokyklos vaikams valgio išparduodame. Vienas negali atlikti darbo. Geras kampas, arti bažnyčių. Renda \$90, priskaitant apartamentą, prieinamos kainos. Salygos. 36-11 31st Ave., Astoria, RA. 8-9657. (192-193)

Grosernė. Vaisių. Bronx, N. Y. Gerai įsteigtas biznis, gyvoj apilinkėj, maži iškaščiai, geras lease, geras leiga. Persitirkite. 2187 Washington Ave. WE. 3-1644. (192-198)

TAILOR SHOP. Fully equip. in Tompkinsville, L. I. Est. 40 years, near Victory Blvd. Suitable for exp. fur man. Storage for 200 coats. Doing \$250 to \$300 per wk. Rent \$65 per month. 5 yr. lease by landlord. Large room, kitchen incl. GL. 7-6617. (191-197)

Delicatessen. Gera apylinkė. Arti 4 katalikiškų bažnyčių, mokyklų ir miesto mok. Parkchester Housing Project, 75,000 žmonių. Alaus, šaltų valgių, gerai įsteigta. 5 m. lease, renda \$100 į mėn. Įeigų \$600. 6 dienos nuo 7 v. ry. iki 7 v. v. Tinkama pora gali gerai įsteigti. Liga priežiūris. TA. 9-0567, sek. TA. 8-0014. (191-197)

Saldinių Krautuvė. 6 kambaryai. Zema renda. Įeigos \$400 į savaitę. Tinkamas sav. gali padinti įeigas. Arti dirbtuvių ir kitų išdirbysčių. Prie buso stoties. Geras parkinys, \$2,000. Nesveikavimas. Specializuojame prie aršių. Metropolitain Ave., Maspeth, EV. 2-8924. (187-193)

Body and Fender Shop. 6 kariai. Pilnai įtaisyta. Brooklyn. Privatiškas savininkas, priverstas parduoti iš priežiūris privatiški santykiai. 2,000 į mėnesį, garantuoti. Gera vieta. Prieinama kaina. Shore Road 5-2900. (187-193)

Floor Waxing Route. Queens. Good opportunity, excellent income. Gross \$600-700 per month. 1 machine included. Owner leaving State. Priced for quick sale. Call after 7 P. M. Maine 2-8127. (192-194)

Bar & Grill, Franklin Sq., L. I., good loc., commercial & family trade. 8th Ave. Bus stop in front, \$700 over wily. 2 nice apts over store, steam heat. \$150 for 2 apts, \$300 for store, 5 to 10 yr. lease. Store 75 x 20, kitchen incl. WE. 1-7436 after 12 P. M. FL. 4-9526 after 6 P. M. (192-198)

LUNCH WAGON. 1950 G. M. C. Pilnai įtaisyta. Gerame stovyje. Privatus savininkas parduoda su nuostoliu. Čia galima padaryti gerą pragyvenimą, įdedant keletą valandų. Geri įrankiai. Ateikite pamatyti. Queens, L. I. FL. 8-4463. (188-194)

Mėslinėla. Bargenas. Pilnai įtaisyta. Naujas 18 cub. ft. šaldytuvas. Turime parduoti iš priežiūris rimtos ligos. Arti parapijinių mokyklų, gera kaimynystė. Pardudame su nuostoliu — \$1200. Arti vieškelio. 74-11 101st Ave., Ozone Park, Die-nomis VI. 6-8003 bile laiku. Vakara-rais nuo 6 iki 9 v. (188-194)

For Sale

STATEN ISLAND

Robinson Ave. 2 lotai pardavimui. Groton St., abu arti Great Kills Beach. Staten Island auga. Geras investentas. Privatiška nuosavybė. HO. 6-0393. (194-195)

Maspeth, L. I. 1 šeimos priėjimas namas, 6 kambariai, 3 miegurniai, 1½ vonios. Geros medžiagos karpetai. Arti mokyklų. Prie krautuvų ir transportacijos. Už prieinamą kainą. TW. 8-9247. (192-194)